

Blok tematyczny: Polska - kraj po sąsiedzku. Odkrywam. Poznaję.

Temat dnia: Gdzie leży Polska?

Cel lekcji: Utrwalić podstawowe słownictwo dotyczące położenia geograficznego Polski i określania stron świata. Zapoznać z elementami geografii Polski. Usystematyzować zdobytą wiedzę. Wdrażać do samodzielnych wypowiedzi na temat i dialogowania. Kształcić umiejętności posługiwania się mapą i pracy w dużej grupie.

Pomoce:

Uczeń: przybory szkolne, kolorowy papier, gazety, klej.

Nauczyciel: mapa Polski, kontur mapy Polski umożliwiający wklejenie go do zeszytu, graficzny obraz kierunków świata.

Zapis w dzienniku: Powitanie wprowadzające temat lekcji. Podanie daty. Krótkie ćwiczenie z liczebnikami. Ćwiczenia z mapą Polski. Staranna wymowa rzeczownika Polska. Kształcenie rozumienia ze słuchu. Praca z tekstem czytany. Forma gramatyczna pytania: "Ile?" oraz zastosowanie w praktyce czasownika "leżeć". Dialogujemy w kręgu - ćwiczenia w mówieniu. Ćwiczenia w pisaniu. Strony świata. Wrysowanie do zeszytu stron świata i nazwanie ich w języku polskim. Zabawa ruchowa. Praca w dużej grupie - tworzenie mapy Polski. Zwroty związane z określaniem położenia geograficznego Polski.

Przebieg:

1. Powitanie.

Dzień dobry wszystkim, którzy interesują się geografiją. Dzień dobry wszystkim, którzy byli kiedyś w Polsce. Dzień dobry wszystkim, którzy potrafią pokazać Polskę na mapie. Dzień dobry wszystkim, którzy chcą bliżej poznać naszych sąsiadów itp.

2. Podanie daty i zwyczajowe ćwiczenia z liczebnikami, w tym ćwiczenia wymowy.

3. Ćwiczenia z mapą (administracyjna mapa Polski z zaznaczonymi państwami granicznymi umieszczona na tablicy).

Kolejni uczniowie podchodzą do mapy i przy pomocy wskazówki obrysowują kontur Polski.

N. pyta: Co **pokazujesz (wskazujesz)** na mapie? (Pokazuję Polskę).

Co to jest? (To jest Polska).

N. zwraca uwagę na wymowę nazwy: *Polska* (konieczność ułożenia języka na górnych zębach w czasie wypowiedzania głoski "l", ćwiczenie powtarza się kilka razy) oraz na różnicę między głoską "szcz", a głoską "s" (Po**l**ska).

4. Praca z tekstem lub filmem o Polsce. N. może z uczniami obejrzeć film o Polsce, a następnie przeczytać tekst do ćwiczeń: Rozumienie ze słuchu.

Pytania po przeczytaniu tekstu:

-Gdzie leży Polska?

-**Ilu** mieszkańców liczy Polska?

-Jakie miasto jest stolicą Polski?

-Z jakimi państwami graniczy Polska? (N. organizuje dialogowanie w kręgu tak, aby wszystkie dzieci mogły zadać zarówno pytanie jak i odpowiedź).

5. Różne konteksty czasownika: *leżeć*.

Polska leży w Europie.

Długopis leży na stole.

Sweter leży w szafie.

Dziewczynka leży w łóżku.

6. Krótkie ćwiczenie z pytaniem **"ile?"**.

Objaśnienia gramatyczne. **"Ile"** stosujemy wyłącznie wobec rzeczowników niemęskoosobowych: Ile kobiet? Ile dzieci? Ile zwierząt? Ile krzesel?

"Ilu" odnosi się do rzeczowników męskoosobowych: Ilu chłopców? Ilu lekarzy? Ilu wujów? Ilu braci?

Dzieciom trudno przyswoić terminologię gramatyczną. Objasniamy więc, że o ilość mężczyzn pytamy: "Ilu?", a o ilość kobiet, zwierząt, przedmiotów pytamy "ile?".

Przykłady do ćwiczeń w mówieniu. Stajemy w kręgu razem z nauczycielem. Pierwsze pytanie zadaje nauczyciel, a następnie "krąży ono po kole" tak, by zadali je wszyscy uczniowie.

-Ile masz lat?

-Ile wody płynie w rzece? (Zwracamy uwagę uczniów, że choć pytanie jest poprawne pod względem gramatycznym, to ma żartobliwy charakter i trudno na nie odpowiedzieć jednoznacznie. Można więc odpowiedzieć: dużo, bardzo dużo, nie wiem itp.).

-Ile kaczek chodzi po podwórku?

-Ile dziewczynek jest w waszej klasie?

-Ile uczennic ma jasne włosy?

ale-Ile ławek stoi w naszej klasie?

-Ilu chłopców jest w naszej klasie?

-Ilu nauczycieli uczy w naszej szkole?

-Ilu gości było na twoich urodzinach?

-Ilu uczniów dostało dobrą ocenę?

-Ilu uczniów uczy się języka polskiego?

W drugim etapie ćwiczeń w kole uczniowie mogą sami proponować pytania zaczynające się od "ile?" (ilu?).

7. Ćwiczenia w pisaniu. Ćwiczenie dla uczniów: *Wstaw właściwą formę pytania.*

..... masz lat?

..... cukierków leży na stole?

..... uczniów jest w twojej klasie?

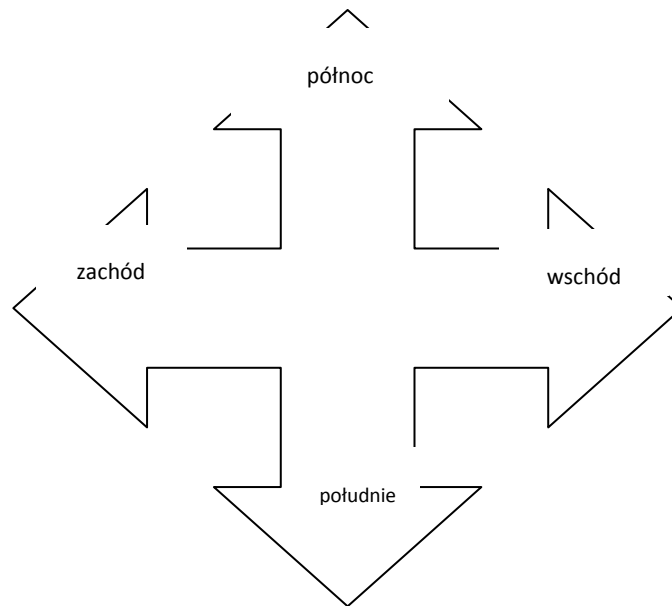
..... zeszytów nosisz do szkoły?

..... kolegów gra z tobą w piłkę?

..... rybaków siedzi nad rzeką?

..... dziewczynek ma warkocze?

8. Strony świata. Wrysowanie do zeszytu stron świata i nazwanie ich w języku polskim.

9. Tworzymy mapę Polski. Uczniowie jeszcze raz przyglądają się charakterystycznemu konturowi Polski na mapie. Można umownie przyjąć, że ma kształt tarczy. Na mapie wskazują kierunki świata, nazywając je po polsku.

Dzieci stają na środku klasy i trzymając się za ręce, starają się mniej więcej odtworzyć kontur granic Polski. N. ustala z uczniami, gdzie będą poszczególne strony świata. Poza kołem staje kilku wybranych uczniów, którzy będą pełnić symbolicznie rolę państw granicznych. Państwa graniczne ustawiają się w odpowiednich miejscach. N. pyta ucznia odgrywającego rolę Niemiec: Jak nazywa się twój kraj? Mój kraj nazywa się Niemcy.

Pytanie do dzieci kręgu:

-Z jakim krajem Polska graniczy na zachodzie?

Dzieci odpowiadają chórem:

-Na zachodzie Polska graniczy z Niemcami.

I tak dalej:

-Jak nazywa się twój kraj?

-Mój kraj nazywa się Czechy.

-Jak nazywa się Twój kraj?

-Mój kraj nazywa się Słowacja.

-Z jakimi krajami Polska graniczy na południu?

-Na południu Polska graniczy z Czechami i Słowacją.

-Jak nazywa się Twój Kraj?

-Mój kraj nazywa się Ukraina?

-Z jakim krajem Polska graniczy na południowym wschodzie?

-Na południowym wschodzie Polska graniczy z Ukrainą.

-Jak nazywa się twój kraj?

-Mój kraj nazywa się Białoruś.

-Z jakim krajem Polska graniczy na wschodzie?

-Na wschodzie Polska graniczy z Białorusią.

-Jak nazywa się Twój kraj?
-Mój kraj nazywa się Rosja.

-Z jakim krajem Polska graniczy na północnym wschodzie?
-Na północnym wschodzie Polska graniczy z Rosją.

N. pyta:

-Kto z was odegra rolę Morza Bałtyckiego?

Ustawivszy się w odpowiednim miejscu "mapy" dziecko odpowiada na pytanie:

-Gdzie leży Morze Bałtyckie?

-Może Bałtyckie leży na Północy Polski.

10. Graficzny obraz mapy Polski dla każdego dziecka. Praca w zeszytce. Dzieci wklejają mapkę do zeszytu i w odpowiednich miejscach wpisują nazw państwa granicznych.

11. Zwroty: do ćwiczeń i zapamiętania:

leży na północy, leży na północ od....., leży na południu, leży na południe od....., leży na wschodzie, leży na wschód od..... , leży na północy, leży na północ od.....

Ćwiczenia:

Wykorzystaj zwroty: *na zachód od, na wschód od, na południe od, na północ od, na południu, na wschodzie, na zachodzie, na południowym wschodzie, na południowym zachodzie, na północnym zachodzie, na północnym wschodzie.*

Korzystając z podanego wzoru, uzupełnij zdania:

Na zachód od Polski leżą Niemcy.

Zielona Góra leży na zachodzie Polski.

..... od Polski leżą Czechy i Słowacja.

Zakopane leży Polski.

..... od Polski leży Ukraina.

..... Polski leży Rzeszów.

..... od Polski leży Białoruś.

..... Polski leży Lublin.

..... od Polski znajduje się Morze Bałtyckie.

..... Polski leży Gdańsk.

Zadanie domowe

Powtórz słownictwo. Naucz się określać położenie Polski i krajów z nią graniczących na podstawie materiału z lekcji.

Aneks dla nauczyciela:

Krótki tekst do ćwiczeń:

Polska leży w środku Europy. Zamieszkuje ją około 38 milionów ludzi. Od północy Polska łączy się z

Morzem Bałtyckim, a na południu jej granicę wyznaczają pasma górskie Sudetów i Karpat. Przez Polskę płynie Wisła, główna rzeka Polski, a stolicą państwa jest Warszawa. Wcześniej tę rolę pełnił Kraków. Pierwszą stolicą Polski było legendarne Gniezno. Polska graniczy od zachodu z Niemcami, na południu z Czechami i Słowacją, na wschodzie z Ukrainą, Białorusią, na północnym wschodzie z Białorusią i Rosją.